

LJUBLJANSKI ČASNIK.

N° 8.

V petek 26. Maliga travna

1850.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petek. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blazniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četrt leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znaša 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje, za četrt leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, in ako se na pismo zapise, da so naročniki denarji (Pränumerationsgelder) v njem, ni treba nič poštne plačati.

Vradne naznanila.

P o z i v.

Osodopolne dogodbe poslednjih dveh let so prebivavce na spodnji Donavi hudo zadele.

Po očetovo je avstrijska vlada skerbela, nadloge serbskiga naroda poboljšati, in vonder je Serbam s tem le nekoliko pomagano.

Ker sim duhovski višji pastir serbskiga naroda, spoznam za svojo naj svetejši dolžnost, se zaupno v kersanski ponižnosti na dobrodelnost tistih narodov obrniti, ktere je Bog enake nesreče obvarval z prošnjo, da bi pripomogli serbskemu narodu blagovoljno z usmiljenim sercam pripomoči k blagostanju, kar so vedno radovoljno storili.

Zraven notrajne zavesti, ktero zlahtno delo podeli, bo tisučerna hvala nesrečnih tiste velikodušne darivce poplačala, ki svoje pripomorejo, da brezštevilno solza odvernejo.

Z dovoljenjem visoke vlade prejema darrila c. k. avstrijski poslanci v zunajnih deželah, v cesarstvu pa deželne poglavarstva, ktere se bodo velikimu kupcu Sina-u na Dunaj izročili.

Dunaj 9. marca 1850. Jožef, patriarh.

Po ukazu c. kr. ministra pravice 6. Maliga travna t. l., št. 2495, bodo 1. Maliga serpana vse nove sodnije brez razločka v Avstrijski pod in nad Anizo, Solnogradski, Moravski in Lužaski, Štajarski, Koroški in Krajski, Tirolski in Vorarlberski, Goriški, Istrijski in Teržaški kronovini v djanje stopile, in sicer po vodilah naredb, ki so že dane ali ki se bodo dale.

Zraven je bilo vkažno, da v imenovanih kronovinah imajo višje deželne sodnije že 1. Velkotravna 1850 svoje opravila pričiti.

Oznani se torej, da višja deželna sodnija za Teržaško, Istrijsko in Goriško kronovino imajo svoj sedež v tem mestu, bode 1. Velkotravna 1850 v djanje stopila, in od tega dneva naprej vse opravila te kronovine, ki so dozdej šle c. kr. nadsodnji v Celovcu, prevzela, ravnati jih začasno po dozdajnih postavah.

Sleherne sodnije ino vladavne vradnije, kakor tudi vsi deležniki imajo tedaj od opomnjeniga dneva naprej pošilati višji deželni sodnji vse pise, ki ji grejo, in konc tega mesca Maliga travna nema noben tak pis, ki nji gre, se več v protokol nadsodnije v Celovcu vzeti, ker nje sodna oblast bode po ministerialnim ukazu 14. Prosenca t. l., št. 170, ki ga je ministerialna komisija za vravnavo novih sodništev po razglasu 6. Svečana t. l., št. 1562, oznanila, kar to kronovino zadene, bo med opravila rudarstva omejena.

Višja deželna sodnija bo imela sedež v hiši Brigida, št. 505, v ulicah ribjiga terga.

Terst 11. Maliga travna 1850.

Predsednik: od Burlo m. p.

Politiške naznanila.

Avstrijsko cesarstvo.

Štajarska. Novo vredvanje sodništev je štajarski kronovini višji deželno sodništvo po-

delilo, ktero bo v Gradcu svoj sedež imelo. Sam minister pravice je prišel v Gradec sodništva slovesno vpeljati. Ko je gospod ministri predsednikam višjiga deželniga sodništva in družimi gospodi v dvorano prišel, je pričujoče takole nagovoril: „Celo stoletje je šlo po vodi, kar je visoka cesarica Marija Terezija prestol svojih očetov nastopila. V zredi žugajočih vranikov, skorej primorana, svoje prestolno mesto zapustiti in v tujih deželah pribežališa iskati, stiskana od vsih strani; tako je vladarstvo svoje države prevzela. Minulo je 70 let, in ona je veliko, mogočno državo zapustila; spominki njene slave se ne bodo postarali; vsako dobro reč je ona v javnem življenju podperala. Tudi skerbi za pravične sodništva ni ona v nemar pustila; ona je spoznala, da postave, ki so pred stoletji v Rimu, v Carigradu dane bile, postave v tujem jeziku pisane, iz tujih razmer izvirajoče, niso bile to, kar bi imele biti. Ona je bila perva, ki je za domorodno postavodajstvo, kamen položila. Kaznovavne postave — se ve de ne za sedajne čase in tako pisane, kakoršne želimo — so med vladarstvom Marije Terezije izdane bile; to so bile nemške postave. Kar je ona stvarila, je nje naslednik skerbno varoval. Cesar Jožef, ki je le 10 let na avstrijskem prestolu sedel, je to storil, kar imamo še zdaj. Cesar Franc, med revolucijskimi viharji na prestol svojih prededov poklican, akoravno so mu sovražniki v prestolnem mestu žugali, akoravno je bil primoran en del svojih dežel za en čas tujimu vladarju prepustiti, je vendar v sredi teh viharjev za sodništva poskerbel. Pod njegovim vladarstvom je občni državljanski zakonik na svetlo prišel, pod njegovo vlado so kaznovavne postave dane bile. Čez eno stoletje kar je Marija Terezija prestol nastopila, je eden nje vnukov v zlo enakih okoljstvih vladarstvo prevzel. Naš junaki cesar, še mladenec je na prestol sedel, ko so mu zunajni sovražniki žugali, ko je notrajna vojska v njegovih deželah divjala. Hvala hrabrim in zvestim vojšakam, ki so prestol in državo rešili! Tisuče zlahtnih sinov je za domovino kri prelilo. Mi pa moramo skerbeti, da se vstava, ktero je hrabrost vojšakov ohranila, ktero nam je velikodušni cesar podelil, v življenje vpeljati. Naš visoki cesar je spoznal, da se tudi v sodništvu mora nova pot nastopiti. On je novo vravnavo dovolil, in meni je po svoji milosti visoko nalogo dal to novo vravnavo v življenje vpeljati. Z hvalvrednim prizadevanjem umnih mož in neutrudljivo delavnostjo je mogoče bilo, da se bodo nove sodništva o kratkem zamogle v življenje vpeljati. Naglo in dobro sodništva vrediti, to sta pogoja državljanskiga obstoja. Za naprej naj živa beseda do sodnika pride od tistiga, ki svojo pravico išče, ne da bi se mervta čerka sodniku predložila. V tem je naj večji poprava v sodništvu izrečena. Potreba, sodniku tistiga, ki pravico išče predstaviti, je tirjala dozdajne prevelike višji deželne sodništva v majhine razdeliti, in zavolj tega se je štajarski kronovini, ki je vedno zvesta bila, po-

milosti cesarja višji deželno sodništvo dovolilo. Z veseljem naznanim, da je danes tisti dan, ko se ima v življenje vpeljati. — Gospod predsednik višjiga deželniga sodništva svobodnik od Hennes, Vi ste po milosti našiga vladarja poklicani sodništva v tej kronovini vpeljati in nad njimi čuvati. Mirno se smete na leta ozreti, ktere ste v javni službi doprinesli, z veseljem prepričanjem, da ste koristne dela opravljali. V precej veliki deželi pri sodništvu dveh stopinj in v sredi države ste bili sodnik, in ste pokazali, da ste za to popolnoma pripravi, tako, da je Vam cesar v prejšnjih časih vodstvo deželniga pravništva v Pragi izročiti blagovolil. Tam ste tudi priložnost imeli svojo umnost pokazati, tako, da Vam je naš cesar v polnem zaupanju vodstvo višjiga deželniga sodništva na Štajerskem izročil. Prepričan sim, da se velike važnosti svojiga poklica dobro zaveste. Vi boste torej dolžnosti v naj večem obsežku dopolnili; vi boste sodnikom po deželi svetili z natanjnim dopolnjenjem dolžnost, z oestro pravico in neutrudljivo delavnostjo. Serčno Vas na vašem mestu pozdravim. — Gospod general prokurator, vi pridete v domovino nazaj, potem ko ste razne službe v naj večji zadovoljnost vsih tistih opravljali, ki so vas poznali. Vi niste bili v oddaljeni kronovini samo v djanju sodnik, ampak ste tudi nad učitelji čuvali in k učenosti mnogo pripomogli; poterdili ste, da ste mož, kterimu se tako važna služba z mirnim sercam zaupati sme. Vi poznate važnost in težo poklica; pa ravno ta teža vas bo k pridnosti spodbodla. Vi boste očitno pokazali, da ste tudi za to delo mož, kakor se spodobi. Vas vse, gospodje, ki ste k sodništvu poklicani, gotovo misel obhaja, da je vaš stan zlo imeniten, da je pravično življenje potrebno za pravične sodnike. Mi novim postavam pot odperamo, mi moramo nove naredbe na domače polje presaditi; pri tem je mnogo poguma, mnogo potrpežljivosti, mnogo zatajbe treba; al vas bode visoka naloga spodbodla, ktera vam je dana, da boste vse žile napeli, pričakovanju vladarja in državljanov zadostiti. Pa ne samo vradniki, sodniki so poklicani se novih naprav močno poprijeti, ampak tudi vsi drugi stanovi. Iz srede tistih mož, ki se z kmetijo, obrtnijo, rokodeljstvom in kupčijo pečajo, bodo priseženi izbrani; tisti možje, kterim je osoda so-državljanov izročena, v kterih rokah je, ko ga obsoditi ali za nedolžniga spoznati. To je težavno opravilo, važno v svojih nasledkih, popolnoma pripravno, vest vsakiga močno pretresti. O debi, gospodje! ki ste poklicani ktemu opravilu, njegovo važnost spoznali, da bi spoznali, da kakor sveta dolžnost je nedolžniga rešiti, ravno tako važna dolžnost je tudi kriviga kaznovati. Da bi vsi po postavi sodili, in ne po vremenu ravnali. Gospodje, ako mi vsi, ki smo poklicani pravico braniti, če vsi spoznamo, kaj smo domovini dolžni, se bomo prizadevali pričakovanju našiga cesarja zadostiti, njegovo zadovoljnost in hvalo si pridobiti.“ Gospod Baron Hennes je potem odgovoril: „Pred drugim gospodu ministru zase in v ime-

nu družbe, ktere predsednik biti še v čast štejem, dolžno zahvalo za današnje slovesnost zrečem. Te težke besede naj nam bodo luč na stezi naše dolžnosti, in v Vašem zaupanju se bomo z veseljem po mogočnosti prizadevali svoj namen doseči. Dovolite, gospod minister, de tudi jez svoje misli z besedo izrečem pred obličjem visokopostovanega zbora in naznanim, kaj za prvo nalogo in dolžnost pri sodništvu deržim.

Prigodile so se reči v dašnjim času, ki bodo še dolgo marsikakiga, ako se nanje spomni, z grenkim čutam navdale. Kar so modri vsih časov in narodov za prav in dobro, za žlahtno in častivredno spoznali, postave spoštovati, čast in pokornost predpostavljenim skazovati, zvestobo in udanost pravičnemu vladarju skazovati, sveto vero previdnosti dati, ta nebeška bakla je bila v noči življenja v vodo veržena; sila proti postavam, prederzna dotakljivost višjih oseb, zaničevanje vere, laž in kriva prisega, to je bilo v vsu časopisih za pravično izrečeno. Čas pa je pretek, ko se je tako mnenje venčalo. Al, ne moremo zamolčati, de nas je to pretreslo, ker smo prepričani, de brez spoštovanja postav ni svobode, ni reda, de brez njega ne more blagostanje deržave in ne posameznih rodov obstati. Torej menim, de je prva in naj važniša naloga, pretreseno spoštovanje do postav spet utrditi, in na tako vižo glavni kamen vstavne svobode postaviti. Ako pa hočemo, de se postava časti, je pred drugim potrebno, de je sodnik praveden, ker je spolnovavec postav; on si mora z soznanjeno postavo, z nestranskim razlaganjem, on si mora z očitnimi in deržavljanskimi čednostmi spoštovanje in zaupanje pridobiti; on si mora prizadevati pravično sklepe delati, on mora vse drugo opustiti, ako njegovo opravilo tirja, in čas za svoje dolžnosti porabiti, pa tudi svoje sklepe vselej resno dovesti, če bi bilo tudi oborožene moči potreba. Nobeden, ki pravedno misli, ne bo težave prezerl, ki leži na sodništvu v času, v katerem se mora še toliko razjasniti in poravnati, in kjer obseg naloženiga opravila zelo veliko prizadevanje tirja; upam pa, de si bodo možje, ktere je njegovo veličanstvo z ministri zvolilo, z vso močjo prizadevali, sodništvu v štajarski kronovini spoštovanje pridobiti. Nadjam se, de bodo deržavni zastopniki, ker so poklicani postave varovati, vsako postavi storjeno nečast višjemu deželniemu sodništvu naznanili. Tako upam, se bo sodništvu v štajarski deželi v preteku leta dobro vredilo. Zavest spolnjene dolžnosti, in zaupanje dežele bo potem za naš trud naj večji plačilo.

Na zadnje je general prokurator z živo besedo spregovoril:

„Po milosti njegoviga veličanstva našiga naj milostlivšiga gospoda, je bilo deržavno zastopništvo, ta močna ograja osebne svobode, naj večji dobrota deržavljana tudi v tej kronovini v življenje poklicano, in nam so se njegove zadeve izročile. Naša dolžnost je kriviga, naj bo ta al uni v imenu razžaljene postave pred sodbo tirjati, mu sum in dokaze pred oči postaviti, in od sodnika tirjati, de ga po postavi kaznuje. Mi imamo pa tudi lepo dolžnost nedolžne varovati in nad tem čuti, de se nobeden krivično ne preganja, de se postava neoskrunjena ohrani, de se vsakimu deržavljaju pravica godi; to je naloga, ki mora vsakiga moža navdahniti; de se ona dovesti, je pa tudi mnogo dobrih lastnost potreba. Poštenje in stanovitnost, natančna znanost postav, pogum, moč jezika in govora, in neoskrunjeno življenje; to vse mora možu na strani stati, kteriga naloga je, svoje deržavljane očitno zaščiti, in zagrinjalo resnice pred očmi sodnika razgerniti. Pri takem tirjanju, pri teži, ktero ima ta naloga sama na sebi, zamoremo mi pri

naj skerbnišim prizadevanju le takrat svoje dolžnosti na tanjko spolniti, ako nas vi, gospod minister, na kteriga je vsak jaki avstrijanec ponosen, in kterimu se svet čudi, svoje pomoči ne odtegnete, in ako nas vi gospod predsednik višjiga deželniga sodništva in celo sodništvo po mogočnosti podpira v spolnenju naših težkih dolžnost. „Z zjedinjeno močjo“ je geslo našiga cesarja, milione ljudi si bratovsko roke podaja, kterih namen je močna, edina in srečna Avstrija. Z zjedinjeno močjo bo tudi mogoče, voljo njegoviga veličanstva in namen gospoda ministra pravice dopolniti, in dobrote, ktere naši soderžavljani od novih sodništev pričakujejo, vresničiti. Za to varstvo, za to pomoč prosim v imenu naprave, na ktere čelo me je milost cesarja po vašem predlogu gospod minister, blagovolila postaviti. Prosim daleč, gospod minister, de blagovolite naj ponižniši zahvalo pred prestol našiga veličanstva prinesiti, ker je nam zaupanje podelilo, in naznanilo, de hočemo z nepremakljivo zvestobo svoje dolžnosti spolnovati; sami pa prejmite serčno zahvalo, ker ste nas danes z svojim prihodom počastili. Zadnjič menim, de po mislih in duhu častitiga zbora delam, ako pri tej slovesni priložnosti iz celiga serca zavpijem: „Bog živi našiga cesarja Franca perviga!“

Potem je bila slovesnost končana in zbor se je razšel. (Gratz. Ztg.)

Austrijanska. Ministerstvo pravice je vsim predsednikom deželnih sodništev popolnoma osnovo naznanilo, po kteri se ima preselitev vradnikov goditi, se morajo zadevajoči vradniki brez odloga na prihodnje mesta poklicati in de imajo od dneva prisega novo odločeno plačo dobivati. Nobeden vradnik ne sme svojo voljo brez ukaza dozdašnjiga mesta zapustiti in se na mesto prihodnjiga poklica podati. —

* Ministerstvo je predložilo Cesarju nekatere nove postave za stran razmere med katoliško cerkvijo in med deržavo, ki jih je lani na Dunaji zbrani škofji zbor nasvetoval, in Cesar so poterdili ministerski predlog. Vse reči pa, ki so se v škofjim zboru lani posvetovali, še niso sklenjene, ker ministerstvo še ni celiga dela, h kterimu je tudi posvetovanja s papežem potreba, dokončalo.

Kar so Cesar že poterdili, je: de si prihodnjič smejo škofje v cerkvenih zadevah naravnost z papežem dopisovati, kar dosihmal ni pripušeno bilo, ker vsi dopisi so mogli poprej „cesarsko dovoljenje“ zadobiti. Ravno tako smejo tudi škofje za naprej svojim podložnim višjim duhovnam v cerkvenih zadevah naukaze dajati, brez de bi zato deželsko gosposko vprašali, samo de pri taci ukazih, ki se očitno razglase in očitne opravila zadevajo, morajo ob enim, ko te naznanila razglasijo, jih tudi deželski gosposki na znanje dati. — Cesar si priderže pravico škofo in nadškofo izvoliti, vunder bojo po stari navadi pri tem vselej svet škofjstva zaslišali. — Škofje imajo oblast vikši in nižji duhovne, ki se namenam cerkve nasproti obnašajo, odstaviti. — Cerkev zadobi oblast cerkvene kazni (štrafinge) naložiti. — Kjer je večina prebivavcev katoliške vere, ima cerkev oblast nad spodobnim praznovanjem cerkvenih praznikov čuti, ter vse pohujšljive veselice braniti in motljive težke dela prepovedati. Scer je v tem cesarskim ukazu gotovo zaupanje izgovorjeno, de cerkev ne bo oseb, ki so deržavljanskemu redu navarne, v svoji družini terpela. — Tako zapove cesarski ukaz od 18. aprila t. l. — (Novice.)

Serbska. Iz Semuna se „Agrar Zeitg.“ piše, de se bodo v vojvodini in v sosedni serbski knežiji gruntne bukke vpeljale. Delo se je že pričelo. V vojvodini je že komisija postavljena, ktere naloga je, v občine se podati, in lastnino ali iz starih gruntnih bukke pre-

pisati, ali pa z noviga posestvo pregledati in v nove gruntne bukke zaznamovati.

* Bosniški vstajniki so Serbe prosili, da bi jim tisto orožje posodili kteriga so od avstrijanskiga in ruskiga cesarja dobili, al serbska vlada jim je prošnjo naravnost odrekla in Bosnjakam svetvala tudi zanaprej zvesti biti turški vladi.

Česka. Na praškem vseučelišu se 155 predmetov uči, in sicer 20 v bogoslovju, 5 v českem, 7 v latinskem in 8 v nemškem jeziku; 18 v pravdoslovju, 2 v českem in 17 v nemškem jeziku; 61 v zdravniški šoli, vsi v nemškem jeziku; 55 v modroslovju, 8 v českem, 47 pa v nemškem jeziku.

* Cesar Ferdinand je praški narodni straži zelo drago zastavo podaril. Na eni strani je podoba svetiga Vaclava, na drugi strani pa c. orel.

* Pražke vladne *) Novine pišejo od sodnih urednikov in českiga jezika takole: „Čas vse meni i časy, k vítězství on vede pravdu“ (čas vse premeni in celo čase, k zmagi pelje resnico), je izrekel naš slavní Podonavski pevec, in po njem je te proroške besede pospeševal svetu znani žlahtni česki plemič in ljudomil, ko se je potegoval za slavljanstvo. (Glej: Ueber den gegenwärtigen Stand der böhm. Literatur und ihrer Bedeutung von Leo Grafen v. Thun). Poroštvo se je spolnilo, resnica je zmagala, Slavjanam se je pravica storila. In vernjena in zagotovljena jim je najslajši dedina po očetih — jezik narodni. Ta se bo zdaj glasil kakor v veži Gospodovi, tako po potrebi tudi v šoli in pri sodnijah. Sodna oblast, ta važna veja izpeljavne moči v deržavi je izročena zdaj možem, kteri so po ustavi 4. marca 1849 dolžnost prejeli, v tem jeziku opravljati in soditi, kterega prošnik razume. Potreba, jezike v deželi navadne znati za sodnika je zdaj jasna kot beli dan. Kar je vojaku meč, to je sodniku in deržavnemu zagovorniku (pravdniku) — jezik. Kako resnične besede od te potrebnosti je izrekel uni prijatelj ljudstva, grof Thun, ko pravi: „Ne manj globoko sega znanost jezika v opravila tistih, kterim sicer ne zavkaže na ravnost kaka dolžnost njih poklica, zaupno s prostim ljudstvom obhajati, brez kterega obhajanja pa vendar popolnoma in zadostno svoje dolžnosti izpolniti ne morejo: menimo namreč zdravnike in urednike. Kdor si zamore njih vholnosti prav živo pred oči postaviti, ta mora čutiti, koliko manj taisti svojem poklicu zadosti, kteriga zaloga besedi izvira iz detinske izbe ali iz kmetijske bajtice, kakor pa uni, ki le saj nekoliko s tem jezikom, s kterim ima svoje dela opravljati, svoje izobraženje dosege.“ Tu je vsaka beseda bisser resnice, in želeli bi, de bi našlo odmev v duši vsakteriga, kterimu je izverstniški poklic dan za blagor svojiga bližnjiga delati. Z veseljem zamoremo svojim rojakom to novico oznaniti, de veliko novih sodnih urednikov se skerbno uči českiga jezika, in tako zvesto to popravljajo, kar so popred zamudili. (Zanesemo se na Slovenske urednike, de bodo tudi oni dolžnost svojiga stanu in duha časa spoznali). Upamo, de bodo tudi drugi za unimi podvizali. Zdaj ste že dve polni leti minule, v kterem se je vsakterimu v duhu zasvetiti moglo, de, ako hoče v česko-slovanski deželi sodnik biti, brez zadostniga znanja českiga jezika ničesar ne opravi, ako misli svoj ured, za kteriga se s prisego zaveže, dobro spolnovati. V dveh letih se da dosti storiti, in nadjati se je, de ta doba za naše urednike ni zastoj pretekla. Vaš narod naj pa bode tudi pravičen in

*) Ta sostavek naj bere Lloydov dopisovavec a-z, ki „Časnika“ ovadi (denuncira), de si Slovence ponemčiti ne prizadeva, de bo mož vidil, kako v Prazi vladne novine pišejo, kterim je zvezda prehodnica deržavna ustava, in ne kak časopis. P.

naj ne pričakuje več, kakor kar je mogoče, naj ne pričakuje popolnih gubernikov, kakor de bi bili iz Ciceronove šole stopili, kar se mora pomisliti, de novim sodnikom in državnim pravdnikom ni bila priložnost dana, se kakor guberniki izkazati. Doba, v kateri bodo delali počeli, se bliža; to bo važna doba za domovino našo! Naj blagoslovi nove sodnije ta, ki je sam najvišji pravičnost!

Galicija. Ministru uka je prišlo naznanilo, de so Rusini v Galiciji v tarnopolskem okrogu več šol ustanovili in učitelje z 200—300 gld. postavili.

Ogerska. V ungarskem okrogu je rusinski jezik za opravičniga povzdignjen.

* Vojak Olah, od polka „Princ von Preussen“, ki je, kakor se povsod terdi, prvi grofa Lamberg z koso mahnil, je bil pred nekaj dnevi v Pešt pripeljan.

* Pisma iz Zale naznanijo, de kr. višji komisar Ignac Rohonczy po vsih devetih svojih krogih hodi in sodništva vpeljuje. Deželno sodništvo pride mende v Kanižo. Nekaj vradnikov, ki se niso hotli v Kanižo podati, je iz službe stopilo.

* „Magyar Hirlap“ pravi, de se zlo pripoveduje, de se bo naj višji sodništvo za Ogersko iz Dunaja v Pešt preneslo.

* Iz Amerike se piše v „C. Bl. a. B.“, de se madjarski vskoki v New Jorku se snidili in v zadevah ogerske dežele se pogovarjali, ter so čudne reči sklenili, ktere so namenili v več sto iztisih po Evropi razširiti. Ta čudni list se z sledečimi besedami začne: „Mi podpisani, rojeni v ogerskem kraljestvu, in z njim neločljivo zvezanih dežel, ki smo edinu v narodu, ki zamorejo v popolni prostosti za sveto reč in zaterto domovino svoj glas povzdigniti, naznanimo s tem v imenu večniga in pravičniga Boga, varha in maševavca resnice, v obličju omikanih narodov in s polno zavestjo, de čute celiga ogerskiga naroda izrečemo, kakor sledi:“ Potem tako hudo govore v 7. §. da v zadevi naših razmer ne moremo naznaniti. Pravijo, de so Rusi Ogersko zmagali in Avstriji podvergli; našimu cesarju odrečejo pravico na ogersko krono; torej ne spoznajo nobene postave in naredbe, ktero je on dal, in vse narode opominjajo, de naj se varjejo z Avstrijo v zadevah ogerske dežele kako pogodbo skleniti, ker ogerski beguni tega ne pripuste in nikdar ne bodo pripustili. Poslednjič vse Madjare opominjajo, de naj avstrijski vladi pokoršino odrečejo, de naj ne jemljejo od nje služb, naslovov in daril, ker se bodo mogli opravičiti in kazni terpeti. Končajo z sledečimi besedami: „To zoperstavo položimo pred obličje pravičniga Boga, kterimu to sveto reč izročimo, in pred obličje narodov na zemlji, ter Boga in ljudi k vdeležbi pomoči in pravici kličemo. Naša reč je sveta, pravična in dobra. Terduo smo sklenili osodi in sili se vmakniti, vonder reči ne zapustiti, ki je potrebna k svobodi narodov. V imenu izgnanih Madjarov, zbor: Jovan Pragay, Ladislav Fornet, Emanuel Hamvasy, Em. Radnić, G. A. Wimmer, Ed. T. Danburghy.

Lombardo - beneško kraljestvo. Delo na železnicah gre hitro naprej. V benečanskim močvirju mora biti most mesca junija dodelan.

* „Gazetta di Venetia“ piše: Naš patrijarh je 18. aprila zavolj srečniga prihoda papeža božjo službo z zahvalno pesmijo opravljal v cerkvi svetiga Marka. Pri tej slovesnosti so se vsi civilne in vojaške imenitne osebe znašle in papežev poslanec je na častnem mestu sedel.

Tuje dežele.

Rusovska. Za gotovo zvemo, piše „C. Ztg.“, de sta sedaj na Poljskem dva vojaška oddelka, vsak ima 30,000 mož. Središe vojske je v

Varšavi. En oddelk se od tod do Šlezije stegne, drugi do ruskiga Litavskiga. Na Poljskem ima skorej vsak kmet vojake v hiši. Vojaki se za vojsko skerbno pripravljajo. Prostak ima na dan tri vinarje in dve libri kruha, drugi živež pa dobi od kmetov. Meso ima prostak samo o nedeljah in praznikih.

Nemška. Iz Hamborga se piše, de ruska vlada tirja, de razmere med dansko in prusko vlado v zadevi Šlezvig Holsteina ravno tiste ostanejo, kakor so bile pred prusko-dansko vojsko, sicer bi Rusija silo rabila. Angleška in francoska vlada ste na to odgovorile, de se temu ne bodo ustavljale.

Laška. Razglas kardinal vikarja od 8. aprila vsim višjim in nižjim duhovnam zapove, de naj pridejo k sprejemu svetiga Očeta 12. aprila ob 3 popoldne k cerkvi sv. Jovana Lateranskiga. Na dano znamenje bodo vsi zvonovi v Rimu dve uri zvonili. 14. aprila se bo po vsih cerkvah „Te Deum“ pel in potem tri dni zaredama pri vsih svetih mašah „pro gratiarum actione“ molilo.

En drug razglas kardinal vikarja naznani, de bo sv. Oče 25,000 Skudov iz lastniga premoženja pri svojim prihodu razdelil.

Začasna municipalna komisija tudi Rimljanom 9. aprila naznani, de bo sv. Oče v Rim prišel in sklene s sledečimi besedami: Praznujte, o mestjani, tako osrečavno dogodbo, prekosite druge mesta; ker prihod sv. Očeta bo vaše želje uslišal, bo gotovo poročstvo za vaše resnično blagostanje“.

* Neapolitanska vlada je pripravljena, kakor časopis Times naznani, tirjanje Angličanov kaki drugi vladi v presojo pustiti, in se nje sklepu podvreči.

* „Giornale di Roma“ prinese sledeče naznanilo od slovesniga vhoda papeža v Rim:

Pij IX. je zapustil Belletri na jutro 12. aprila ob 8. Spremljali so ga kardinali Askvini, Dupont in Antonelli. Ob 9. je prišel v Gencano, kjer je pri farni cerkvi iz voza stopil, blagoslov Najsvetejšiga prejel in vriskajoče ljudstvo blagoslovil. V Gencani je sveti Oče neapolitanskim vojakom blagoslov podelil, ki so ga do tje spremili, in francoskim, ki so mu do tje nasproti prišli. Ko potem v Ariccio pride, je tudi pri cerkvi iz voza stopil, je blagoslov prejel in ljudstvo blagoslovil. Pri dohodu v Albani ob 10 se je do katedralne cerkve peljal, kjer ga je kardinal Patrici, škof tega mesta, sprejel, in je ko je bil sam blagoslov sprejel, tudi pričijoče blagoslovil. Potem se gre h kardinalu okrepčat.

Ob dveh popoldne zapusti mesto in pride ob štirih v Rim v vrisku ljudstva, ki je celi dolgi lateranski terg napolnilo. Tu stoječi francoski in rimski vojaki so mu dostojno vojaško čast skazali. Francoski topničarji s topovi in zvonovi celiga mesta so naznanaovali veseli prihod.

Ko sveti Oče k lateranski cerkvi pride, odpre duhoven, kardinal Benedetto Barberini, obdan od cele tamošnje duhovšine, vrata, in začasna rimska municipalna komisija se mu bliža, njegovi svetosti ključ večniga mesta izročiti. Pri tej slovesnosti je namestnik predsednika komisije, kneza Pietra Odeskalchi, ki ga zavolj bolehnosti ni bilo zraven, primerno sv. Očeta nagovoril, ki mu je potem z serčnimi besedami odgovor dal.

Ko iz voza stopi, je bil sv. Oče sprejet od kardinalov državne komisije, od kardinal vikarja in vesolne duhovšine glavniga mesta. Na mostovžu so ga diplomatski vojaki, ki so bili v papeževim dvoru, počastili. V cerkvi je blagoslov prejel. Potem se je v slovesnem vrodu proti Vatikauu podal. Vse hiše po mestu in ulicah, skoz ktere je šel, so bile slovesno okinčane, terge in ulice so vojaki in drugi ljudje napolnili, veseli krič se je njegovi svetosti povsod in na ves glas razlegal.

Ko sveti Oče v Vatikan dospe, mu pride kardinal Mattei, škof od Fraskati nasproti, in ga spremi s svojimi duhovni k altarji, kjer je bil sv. Zakrament izpostavljen. — Papeževi pevci zapojejo molitev sv. Avgustina, ki se po papežu Urbanu VIII. imenuje. Ko je bila končana, bere kardinal „Oremus“. Potem je slovesno „Te Boga hvalimo“ vse ljudstvo zapelo. Ko je blagoslov prejel, se na drugo stran oltarja poda, in je bil priča, ko so bili ostanki svetnikov razpostavljeni. Potem se bliža podobni svetiga Petra, ji nogo poljubi; se zatem poda v stanice vatikanskiga poslopja, spremljen od duhovnov in diplomatskih vojakov.

Kardinali in diplomatske osebe so ponovile pri tej priči svoje vošila Očetu pravovernih, in sveti Oče jim je ponižen in serčen odgovor dal. —

Na večer je bila v mestu veličanska svečava. Kupla cerkve sv. Petra je bila z brilantnim ognjem razsvitljena. Ravno tako Kapitol.

Ulice di Borgo Nuovo, ki od angelskiga mosta naravnost proti Vatikanu derže, so bile z velikimi svetilnicami in papeževimi barvami razsvitljene. Ravno tako veličanska svečava je bila na Monte Fincio, na Piazza del Popolo in v gazu Condolli.

Veselimo se, de se (hvala dobro premiselnim naredbam čuvajev) pri neskončni gnječi naj manjši nesreča ne na poti ne v mestu ni prigodila. Povsod je bil red, veselje in mir.

Rim bo 12. dan aprila med svoje naj srečnejši in blagonosne dneve štel. Evropa bo vedno bolj spoznala, de je rimsko ljudstvo svojimu naj višjemu duhovnu in vladarju v resnici udano, in katoliški svet bo z zadovoljenjem slišal, de se je naj višji pastir srečno v večno mesto vernil, v katerem mu je previdnost prestol postavila.

* Pismo iz Rima naznani v „National“, de Ruska vlada posredvanja v angleškem in toskanskem prepiru ni hotla prevzeti.

Razne naznanila.

— Gospod Jožef Dagarin, tehant v Krajni, ki je bil popred profesor veroznanstva ljubljanskem modroslovju, je 22. aprila umrl.

— L. A. Frankl bo na Dunaju knjigo pod naslovom: „Gusle“ izdal, ki bo mnogo do zdaj še ne ponemčenih serbskih junaških pesem obsegla.

— V Olumucu je en jetnik, ki je že enkrat popred iz ječe v Komarnu na prav prederzno vižo pobegnil, 16. aprila všel. Teške verige, s kterimi je bil oklenjen, je prepilil, se je z sajami čisto namazil, tako, de je popolnoma dimnikarju podoben; potem je metlo v roke vzel in jo je potegnil.

— Verjetne novice pravijo, de je z ozdravljenjem grofa Stadiona vedno bolje.

— Večidel iz celiga cesarstva se sliši, kako lepo letas žito rase: te naznanila bi znale ceno žito kmalo pomanjšati.

— Vojaški imenik avstrijskiga cesarstva bo v začetku prihodnjiga mesca iz c. k. dvorne in državni tistarnice na svitlo prišel.

— V celem avstrijskem cesarstvu leži še okrog 2 miliona oralov neobdelane zemlje, ki bi, ako bi bila le srednjo obdelana, za 80, pri dobrem obdelovanju pa 120—150 dohodkov dala.

— V Pragi je profesor Hanka 16. aprila ruski jezik učiti začel. Velika soba je komej vse poslušavce sprejela; bilo jih je čez 300.

— Predsednik ogerske akademije grof Jožef Teleki, je na učene ude pismo razposlal, v kterem se na 5. §. vstave opera, ki vsakimu narodu neomejeno pravico svoj jezik izobraževati in narodnost povzdigniti, pripusti. On ude opomina, de naj na polju slovstva in učenosti neutrudljivo delajo.

LEPOZNANSKI LIST.

Odgovor

na sostavek „Neko besede o moji krestomatiji.“

V 8. listu Slovenije t. l. smo s kratkim svoje mnenje o krestomatiji „Jugoslavjansko cvetje“ izrekli, opiraje se na besede častitega gospoda izdatelja, „da mu bo vsaka opomba draga, katero bo prejel, in pri drugem natisu se skerbno po njih ravnal.“

V „Jadranskem Slayjanu“ (mesečnem časopisu slovanskega društva v Terstu) se častiti gospod Macun oglasi in zagovarja. Naj prvo gospoda J. — iz Dunaja prime, ki se je naj prvi v Sloveniji zoper krestomatijo oglašil. Ker menimo, da bode gosp. J. sam primerno odgovoril, se nam nepotrebno zdi, njihov zagovornik biti, samo nekaj moramo opomniti. Prigodilo se je namreč, da se mu je v sredi njegovega družega sostavka v 7. listu Slovenije brez njegove volje in mojega zadolženja iz gotovih vzrokov nekaj prečrtalo; in tako so besede „Al-znabiti, da so to le tiskarni pogrški, kar se nam iz mnogih vzrokov ne zdi ravno neverjetno itd.“ namesti drugemu Vam veljale. Ker pa te besede Vas celo zagovarjajo, se nam ni hudega bati. Da je pa resnica, kar terdim, se znate sami prepričati, ker se rokopis gosp. J. še v tiskarnici gosp. Blaznika znajde.

Kar nas zadene, nas naj prvo zavarnete, ker nam ne dopade, da so v krestomatiji grammatikalni pogrški in nam kažete v „Entwurf der Organisation der östr. Gymnasien“ v kterem se med drugim na strani 146—47 pravi: *durch die Lektüre einer literarischen Mustersammlung wird Kenntniss des Werthvollsten und Charakteristischsten aus der National-Literatur und der Hauptzüge aus dem histor. Entwicklungsgange der Sprache erworben.*

Kar se tega „Entwurfa“ tiče, mi nimamo čisto nič zoper njega, marveč smo z njim popolnoma edinih misel; ali ti „Entwurf“ Vas nikakor ne opraviči grammatikalne meje prestopiti, ker teško bi se kaj takega „Mustersammlung des Werthvollsten und Charakteristischsten“ imenovalo, kar bi čez grammatikalne meje vrhajalo, ker ravno das „Werthvollste und Charakteristischste“ grammatikalne meje postavi. Pri tem pa mi ne menimo oblik, ampak le take pogrške, pri kterih je jasno, da jih nikdar nobena grammatika ne bode opravičila, n. pr. ako se po enem in ravno tistem predlogu ime sedaj v ti, sedaj v uni sklon napčno stavi, itd. Prav Vam damo, ker pravite, da mi še nimamo doversene slovnice, da je bode še le izverstni pisavci doversili. To je gola resnica, ker slovnicear ne sme čerkice svojeglavno prenamediti, ampak iz naj bolj slavni pisateljev, in ako teh se ni, iz naroda svojo slovnico vzeti. Kdor pa hoče izversten pisatelj biti, se mora z učenjem jezika mnogo truditi, ga popolnoma vsestransko v svoji oblasti imeti. To je za pisatelja conditio sine qua non. Da pa se ni vsak izversten pisatelj, kdor kaj piše, nobeden ne bo tajil.

Imenovani „Entwurf“ pa veli „das Werthvollste“. Ne čerkice bi ne bilo treba promeniti, ako bi se bilo „das Werthvollste“ v krestomatijo vzelo. Bog obvaruj, da bi mi od Vas tirjali kako pesem predelati, le to smo želeli, da bi se bile take pesmi izpušile, kterih bi bilo treba predelati; in ravno zavoli tega nam sostava ne dopada, ker zraven naj lepše pesmi stoji večkrat kaka v vsaki zadevi zelo pomanjkljiva. Ne stavite nam Koseski-ga nasproti. Koseski je naj slavniši slovenski pisatelj. Ne bo se on po nas, ampak mi se moramo po njem ravnati. Kar on piše, dobro ve zakaj tako piše, njemu lepše in gladkeje slovensčina teče kakor kteremu si bodi družemu, ker je globokeje vanjo pogledal kakor mi drugi. Kar razdelitev pesem tiče, imamo že druge krestomatije, v kterih so pesmi prav lepo razdeljene. Menimo, da bi bilo bolj prav se po njih deržati, kakor pa novo razdeljenje vpeljati. Od političkih in tistih pesem, ki ljubezen pojejo, še sedaj ravno tako mislimo, kakor smo undan. Pravite, da se Ovid v solah bere; saj smo to sami že undan povedali, ali zraven smo djali, da so vse tiste verstice, v kterih se od ljubezni precej naravnost govori, skerbno izpuščene. To mi boste saj poterdili. — Gosp. Potočnik, kterega tudi karate, ni nikdar od Vase krestomatije pisal, torej to

ne gre sem; samo toliko opomnimo, da je po naših mislih „pred nekaj leti“ prav slovensko rečeno, ker naše ljudstvo tako govori, in ker izverstni pisavci tako pišejo; akoravno Vi mislite, da je napačno.

Nadalje pravite: *Čelarno in čudno pak se mi zdi, da so se samo leti trije gospodje Jerisa, Čegner in Potočnik zglasili, močno čelarno!* — Ne trije, ampak samo dva sva se v Sloveniji zoper Vaso krestomatijo oglašila, gospod Potočnik od nje še zinu ni; on je le v obče od Vasega pisanja govoril, ne pa od krestomatije, ker so vse poezije delo drugih pisavcev. Kaj morebiti mislite, da se jih mora deset v enem časopisu oglašiti zoper kako reč. Po tem takem bi bila morala mala Slovenija vedno le zoper Vaso krestomatijo pisati. Menimo, da sta bila dva zadosti. Ker pa mislite, da jih mora več biti, moramo Vam povedati, da je bilo Vase „Jugoslavjansko cvetje“ od ministra nka v Ljubljano v pretres poslano, in da so se, če se ne motimo, vsi pretresovavci, zoper njega izrekli, in sicer, (dobro vemo) nekteri še veliko ojsreje, kakor mi. Ravno tako se je tudi Vasemu rokopisu za ilirsko krestomatijo godilo.

Očitajte nam, da smo djali, da je krestomatija predraga, ter nam na Prešernove poezije pokažete, ki manj obsežejo kot Vase, in so vunder enake cene. Prešernove poezije se v ceni z Vaso krestomatijo nikakor primerjati ne morejo, 1) ker ste Vi le pesmi raznih pesnikov, ktere so že popred znane in natisnjene bile, v krestomatijo vzeli; Prešerin pa je svoje lastne izdelke na svitlo dal, ki so neprecenljive vrednosti; 2) ker ste Vi, kakor ste sami, rekli, krestomatijo za šolo namenili. Od šolskik bukev se pa po vsi pravici tirja, da so kolikor mogoče dober kup. Menimo, da bi se bil Vam trud vse eno splačal, ako bi bili ceno, ktero hočete povišati, nekoliko bolj nisko postavili, ker vemo, da sama sostava ne vzame ravno toliko truda, ker mislimo, da 500 prodanih iztisov Vam stroške poverne, da jih Vam potem še 500 za trud ostane, in ker je nam Vase rodoljubje parašstvo, da ste pripravljeni v prid domovine tudi brez plačila kaj koristnega storiti.

Fr. Čegner.

Oglas in Povabilo.

Spoznavši veliko potrebo in korist leposlovnega lista za Slovence so se gospodi: A. Janežič, Kelih, Lesjak, Majar, Oliban, Robida, Simandl, Sumper, Svečan (Einspieler), Šribar in skorej vsi ostali znani slovenski pisatelji in rodoljubi na Koroškem sjeedinili in sklenili, s početkom mesca julja t. l. tak časopis v mesečnih svezkah izdajati; in tudi drugot je nas že mnogo slovenskih pisateljev svoje krepke pripomoči zagotovilo.

Te časopis menimo zopet pod naslovom:

Slovenska Bčela,

Podučni in kratkočasni list,

na svitlo dajati, ker je žalibog njena sestričica na Štajerskem poginuti morala. Natisnjen bode, z malimi, prav ličnimi pismeni v velikej osmerki na lepem, belem papirju. Vsaki mesečni svezek bode saj dve poli obsegel.

Namen tega leposlovnega časopisa bode: slovenski duh in ljubezen do mile materinščine zbuditi in oplemeniti, in predrage slovenske brate z domačim slovstvom in tudi s slovstvom drugih slavenskih bratov soznati. Zatorej bode naša „bčela“ nar poprej domače gorice in dobrane obletala, in med čiste slovanščine nabirala, in se potem tudi po prostranih poljanah slavenskega slovstva od sinje Jadre do lednega Balta ozirala, in kar bi Slovincem v razveselenje alj poduk služiti moglo, jim v domačem jeziku po tih listih podajala. Včasih bomo kak manjši sostavek ne samo v slovenskem temuč tudi v izvirnem jeziku natisniti dali.

„Slovenska bčela“ bode tedaj donasala:

1. Pesme, balade, legende in vse druge pesniške sostavke;
2. Pripovedi, pravlice i. t. d. Najljubše nam bodo, ako je jim predmet iz slavenske dogodivščine vzeti;
3. Življenjopise sosebno za Slavene imenitnih možev;
4. Kratejšje igre za slovensko gledišče;
5. Sostavke iz slavenskega narodopisa in basnoslovja;

6. Sostavke iz dogodivščine narodov in literature, iz zemljopisa, prirodoslovja, naravoslovja, krasoslovja, delovodstva i. t. d.
7. Krajo — in potopise;
8. Knjigopisni pregled, v kterem se bojo važnise knjige Jugoslavenov naznanile in maličkaj pretresle. Zatorej povabimo vse jugoslavenske pisatelje in knjigarje, nam svoja dela in svoje tiskopise posiljati, ako žele, da jih tako občinstvu naznanimo. Dodati se ima tudi cena vsakere knjige in mesto, kje da se dobi.
9. V „Zmesu“ bode prinašala smešnice, pri-slovce, zastavice in vse druge manjše slovstvene članke za poduk in za kratek čas.

Ti sostavki bojo ali izvirni alj pa prestavljeni iz drugih, posebno slavenskih jezikov; vsi morajo vendar v slovenskem, lahko razumljivem jeziku z novimi prav za prav s stariimi oblikami (glej lepoznanstvo polje Slovenije liste 2, 3, 4 leta 1850 od Podgorski-ga) pisani, in zraven tudi bolj odrasčenej mladini primerni biti.

Da pa slovenske pisatelje maličkaj podbudimo, in tako namen tega lista gotovej dosežemo, razpišemo dvojna darila, in sicer prvo po 20 gld. srebra za najboljšo izvirno povest iz jugoslavenske dogodivščine, in drugo po 12 gld. srebra za najlepšo pesem tudi iz dogodivščine. Povest mora natisnjena vsaj pol drugo in pesem saj pol pole pričejočega natisa obseči, in nam saj do srede mesca junija poslani biti. Odborniki slovenskega društva v Celovcu bojo razsodili, komu se imate darili podeliti. Iskreno pozivamo in poprosimo zatorej vse slovenske pisatelje se pri tem domodnem podvzetju po mogočosti vdeležiti.

„Slovenska bčela“ bode za tri mesce alj četertinko leta 36 kr. sr., in po pošti prejemana 45 kr. sr. veljala. Za vsako četert leta bomo bčeli tudi zavitek, glavni list in pregled zaderžaja pridali.

Da bi se pa nam prevelike zgube bati treba ne bilo, bodemo te leposlovni list, častiti vlastenci nam tega ne bodo zamerili, le tedaj na svitlo dajati zamogli, ako se okol 300 naročnikov nabere. Živo poprosimo zatorej vse rodoljube in posebno učnike na gimnazijih in bukvarje nas podpirati, naročnike na naš leposlovni časopis zbirati, in nam njih imena za zdaj v frankiranih listih kolikor je mogoče hitro naznaniti, da si bode natiskar še več novega ravno takega natisa ob času priskerbeti vedel. Kdor nam 15 naročnikov pošle, dobi jeden iztis poverh.

Kakor se bode hitro okol 300 naročnikov oglašilo, bomo to po novinah razglasili, in šele potem poprosimo gospode naročnike, da naj nam v nefrankiranih listih naročilne denarje za četert — ali za polletja pošlejo. Če se pa več kot 300 naročnikov oglašilo, bomo pa vsakega mesca več pol, kakor smo obljubili, dajali, in zraven tudi druge povesti, pesmi i. t. d., kolikor zgube ne bomo imeli, plačevali.

Vsi dopisi zastran „slovenske bčele“ se imajo nam le pod tim nadpisom: „na založništvo slovenske bčele v Celovcu (Klagenfurt)“ posiljati.

Še enkrat povabimo in živo poprosimo vse gospode rodoljube, da nas v tem težkem delu podpirajo; in sdaj sklenemo svoje povabilo z besedami našega nevmerjočega pesnika Koseski-ga.

Gani se! komur je mar zahvale prihodnega vnuka, Gani se! kogar je sram zasmehovanja rodu; Ako boli vas ošabnih besed ostrupeno željo, Vam če slavenske kervi v sereu pretaka se žar, Z umom orožite se, ne bojte se znoja na čelu.

V Celovcu 15. aprila 1850.

Telegrafiško kurzno naznanilo deržavnih pisem 24. Maliga travna 1850.

Deržavne dolžne pisma po	5	od 100 (v srebru)	92 1/2
» » » » »	4 1/2	» » »	81 1/2
» » » » »	3	» » »	54
» » » » »	2 1/2	» » »	49

Obligacioni avstrijskih pod in nad Anizo, českih, moravskih, sileških, štajarskih, koroških, krajskih, goriskih in dunajske višje kamorne urad-nije.	(po 3 od 100)	— gld.
» » » » »	2 1/2 » »	— »
» » » » »	2 1/4 » »	— »
» » » » »	2 » »	— »
» » » » »	1 1/2 » »	— »

Dnarna cena 23. Mal. travna 1850.

Cesarskih cekinov agia (od 100 gold.)	23 1/2 gld.
Srebra » » » » »	16 »